

**КИЇВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ ТОРГОВЕЛЬНО-ЕКОНОМІЧНИЙ
УНІВЕРСИТЕТ**
СИСТЕМА УПРАВЛІННЯ ЯКІСТЮ
Система забезпечення якості освітньої діяльності та якості вищої освіти
сертифікована на відповідність ДСТУ ISO 9001:2015 / ISO 9001:2015

ЗАТВЕРДЖЕНО

Голова приймальної комісії

А.А. Мазаракі

12 грудня 2020 р.

ПРОГРАМА
вступного фахового випробування
для здобуття освітнього ступеня бакалавра
на основі освітньо-кваліфікаційного рівня
молодшого спеціаліста

галузь знань
спеціальність
освітні програми

24 «Сфера обслуговування»
242 «Туризм»
«Міжнародний туризм»
«Економіка і організація
туризму»

Київ 2020

ВСТУП

Вступне фахове випробування проводиться з метою виявлення рівня підготовки вступників, ступеня володіння професійними знаннями для подальшого опанування освітнього ступеня «бакалавр» зі спеціальності 242 «Туризм», освітніх програм: «Міжнародний туризм», «Економіка і організація туризму».

Метою програми є забезпечення вступників інформацією щодо структури та змісту вступного фахового випробування, а також створення необхідних умов для оцінювання знань, здобутих ними у процесі навчання за освітньо-професійною програмою підготовки молодших спеціалістів відповідної спеціальності.

Програма складається з таких розділів:

1. Географія туризму.
2. Технологія і організація туристичного обслуговування.
3. Основи менеджменту.
4. Основи маркетингу.
5. Економіка підприємства.

До розділів програми додається список рекомендованих джерел.

ЗМІСТ ПРОГРАМИ ВСТУПНОГО ФАХОВОГО ВИПРОБУВАННЯ

Розділ 1. ГЕОГРАФІЯ ТУРИЗМУ

Поняття і категорії географії туризму.

Поняття туристичних ресурсів. Класифікація туристичних ресурсів. Природні туристичні ресурси. Культурно-історичні ресурси туризму. Інфраструктурні ресурси туризму.

Принципи туристичного районування світу. Таксономічні одиниці туристичного районування світу. Географія спеціалізованих видів туризму.

Європейський туристичний регіон: структура, характеристика, провідні туристичні країни регіону, її туристичні центри, розвинені види туризму.

Близькосхідний туристичний регіон: структура, характеристика, провідні туристичні країни регіону, туристичні центри, розвинені види туризму.

Туристичний регіон Азії та Океанії: структура, характеристика, провідні туристичні країни регіону, туристичні центри, розвинені

види туризму.

Африканський туристичний регіон: структура, характеристика, провідні туристичні країни регіону, туристичні центри, розвинені види туризму.

Американський туристичний регіон: структура, характеристика, провідні туристичні країни регіону, туристичні центри, розвинені види туризму.

Розділ 2. ТЕХНОЛОГІЯ І ОРГАНІЗАЦІЯ ТУРИСТИЧНОГО ОБСЛУГОВУВАННЯ

Понятійно-термінологічний апарат в туризмі. Функції туризму. Організаційні форми туризму. Види туризму.

Світова туристична політика. Міжнародні організації в сфері туризму та їх роль у формуванні світової туристичної політики. Всесвітня туристична організація: структура, роль та значення.

Показники стану та розвитку туризму у світі. Туристичні прибуття та туристичні потоки. Формування туристичного балансу країни. Фактори впливу на розвиток туризму.

Державна туристична політика в Україні. Механізми державного регулювання туризму в Україні.

Законодавче та нормативно-правове забезпечення туристичної діяльності в Україні. Закони України «Про туризм» та «Про внесення змін до Закону України «Про туризм»: основні положення. Національні стандарти щодо категоризації об'єктів туристичної інфраструктури.

Виробники та споживачі туристичних послуг. Суб'єкти туристичної діяльності. Туристичні оператори. Туристичні агенти. Інші суб'єкти туристичної діяльності, що надають туристичні послуги.

Туристична інфраструктура: поняття, основні складові на ринку туристичних послуг. Види і класифікація засобів розміщення. Види транспортних засобів та їх класифікація.

Безпека в туризмі. Технологія страхування в туристичній діяльності.

Ліцензування туроператорської діяльності. Сертифікація та стандартизація у сфері туристичної діяльності. Категоризація закладів розміщення туристів.

Технологія створення і збуту туристичного продукту. Види маршрутів і турів. Програма туристичного обслуговування. Туристичні

формальності: паспортно-візові, митні, валютні, медико-санітарні, страхування.

Організація туристичного обслуговування. Порядок надання туристичних послуг. Технологія обслуговування в закладах розміщення, в транспортних засобах. Порядок надання екскурсійних послуг. Кваліфікаційні вимоги до туристичних гідів. Порядок надання дозволів на туристичний супровід.

Розділ 3. ОСНОВИ МЕНЕДЖМЕНТУ

Понятійно-категоріальний апарат в менеджменті.

Поняття та ознаки організації. Внутрішнє середовище та зовнішнє середовище організації. Фактори прямої та непрямой дії. Концепції життєвого циклу організації.

Функцій менеджменту. Загальні (основні), конкретні (спеціальні) функції менеджменту.

Планування як функція менеджменту. Види планування та їх взаємозв'язок. Основні елементи системи планування. Організація як функція менеджменту. Сутність та елементи організаційної структури управління. Види організаційних структур управління. Мотивація як функція менеджменту. Поняття мотивації. Взаємозв'язок потреб, спонукань, цілей і заохочень працівника у процесі мотивації. Стимулювання праці: цілі, принципи, види, форми. Контроль та його місце в системі управління: принципи, цілі, види.

Методи менеджменту: економічні, адміністративні, соціально-психологічні. Інформація: види та роль в менеджменті. Комунікації в менеджменті. Керівництво як об'єднувальна функція менеджменту. Управлінське рішення як результат управлінської діяльності.

Результативність та ефективність менеджменту. Економічна, організаційна та соціальна ефективність управління.

Розділ 4. ОСНОВИ МАРКЕТИНГУ

Понятійно-термінологічний апарат в маркетингу. Цілі, принципи і функції маркетингу. Види маркетингу.

Маркетингове поняття ринку, його функції та ознаки. Кон'юнктура ринку: поняття, показники оцінки. Поняття інфраструктури ринку та її елементи. Класифікація ринків. Поняття сегменту й сегментації ринку.

Поняття і структура маркетингового середовища підприємства. Зовнішнє та внутрішнє середовище маркетингу.

Комплекс маркетингу та його основні компоненти. Маркетингова товарна політика: зміст і завдання. Товар як ключовий елемент комплексу маркетингу. Класифікація товарів. Поняття номенклатури товарів та товарного асортименту. Життєвий цикл товару на ринку. Маркетингова цінова політика: зміст і завдання. Маркетингова збутова політика: зміст і завдання. Поняття стимулювання збуту. Засоби стимулювання збуту. Характеристики каналів розподілу.

Поняття, цілі, завдання маркетингових комунікацій. Класифікація маркетингових комунікацій. Показники оцінювання ефективності маркетингових комунікацій. Реклама: поняття та ознаки. Класифікація реклами. Основні різновиди носіїв реклами. Поняття й основні етапи рекламної кампанії.

Планування і організація маркетингової діяльності: сутність, завдання, принципи, етапи. Моделі організаційних структур служби маркетингу. Контроль маркетингової діяльності.

Розділ 5. ЕКОНОМІКА ПІДПРИЄМСТВА

Підприємство як суб'єкт господарювання. Основні ознаки підприємства. Види підприємства та їх класифікація.

Економічні ресурси підприємства. Основних засоби: поняття, класифікація, види вартісної оцінки; система показників стану, руху, ефективності використання основних засобів. Нематеріальні ресурси: поняття, види.

Трудові ресурси: сутність, класифікація, принципи й завдання формування. Продуктивність праці: поняття і методи оцінки. Фактори впливу на продуктивність праці. Система матеріального стимулювання праці. Сутність та види заробітної плати. Форми та системи оплати праці.

Фінансові ресурси та капітал підприємства: поняття, джерела утворення.

Витрати підприємства: сутність, поточні й капітальні витрати. Методичні засади аналізу та планування поточних витрат підприємства. Собівартість продукції: види, показники, порядок розрахунку. Методи калькулювання продукції підприємства.

Доходи підприємства: сутність, види, класифікація. Доходи від операційної діяльності підприємства. Цінова політика підприємства. Методи ціноутворення. Методичні засади аналізу та планування доходів підприємства.

Сутність, функції та механізм формування фінансових результатів (прибуток, збиток) діяльності підприємства.

Рентабельність підприємства: поняття, система показників.

КРИТЕРІЇ **оцінювання знань на вступному фаховому випробуванні** **для здобуття освітнього ступеня «бакалавр»**

1. Загальні положення

Мета фахового випробування – оцінити відповідність знань, умінь та навичок вступників вимогам програми вступного фахового випробування.

2. Структура екзаменаційного білета

Екзаменаційний білет зі вступного фахового випробування складається з 350-ти закритих тестових завдань.

3. Критерії оцінювання

- Рівень знань оцінюється за 200-бальною шкалою.
- Серед відповідей на тестове завдання вступнику слід обрати одну правильну.
- Правильна відповідь на тестове завдання оцінюється у 4 бали, а неправильна – у 0 балів.
- Вступники, які отримали менше 100 балів участі у конкурсі не беруть.

СПИСОК РЕКОМЕНДОВАНИХ ДЖЕРЕЛ

До розділу 1 ГЕОГРАФІЯ ТУРИЗМУ

1. Про туризм : Закон України від 15.09.1995 № 324/95-ВР.
Дата оновлення: 04.11.2018. URL:
<https://zakon.rada.gov.ua/laws/main/324/95-вр>.

2. Про природно-заповідний фонд : Закон України від 16.06.1992 № 2456-ХІІ. Дата оновлення: 21.11.2019. URL:
<http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/2456-12>.

3. Бейдик О. О., Новосад Н. О. Унікальна Україна: географія та ресурси туризму : навч. посіб. Київ : Альтерпрес, 2013. 572 с.

4. Лиман С. І., Парфіненко А. Ю., Посохов І. С. Історія туризму : навч. посіб. Суми : Університетська книга, 2018. 372 с.

5. Мальська М. П., Антонюк Н. В., Занько Ю. С., Ганич Н. М. Країнознавство: теорія та практика : навч. посіб. Київ : Центр

навчальної літератури, 2017. 528 с.

6. Мальська М. П., Бордун О. Ю., Гамкало М. З. Туристичне країнознавство. Азія та Океанія : навч. посіб. Київ : Центр навчальної літератури, 2017. 184 с.

7. Мальська М. П., Гамкало М. З., Бордун О. Ю. Туристичне країнознавство. Європа : навч. посіб. Київ : Центр навчальної літератури, 2019. 224 с.

8. Мальська М. П., Паньків Н. М., Ховалко А. Б. Світовий досвід розвитку туризму : підручник. Київ : Центр навчальної літератури, 2017. 244 с.

9. Парфіненко А. Ю., Сідоров В. І., Любіцева О. О. Туристичне країнознавство : підручник. 2-ге вид., переробл. і доп. Київ : Знання, 2015. 551 с.

10. Рекреаційно-туристичні ресурси України з основами туристичного ресурсознавства : навч. посіб. / Н. О. Алешугіна та ін. Ніжин : ПП Лисенко М. М., 2014. 520 с.

11. Рутинський М. Й. Замковий туризм в Україні. Географія пам'яток фортифікаційного зодчества та перспективи їх туристичного відродження. Київ : Центр навчальної літератури, 2019. 432 с.

12. Скрипник Н. Я., Сердюк А. М. Рекреаційна географія : навч. посіб. Київ : Центр учб. л-ри, 2013. 296 с.

13. Стафійчук В. І., Малиновська О. Ю. Туристичне країнознавство. Херсон : Олді-плюс, 2016. 808 с.

14. Тонкошкур М. В. Поколодна М. М., Полчанінова І. Л. Туристське країнознавство : підручник. Харків : ХНАМГ, 2012. 473 с.

До розділу 2 ТЕХНОЛОГІЯ І ОРГАНІЗАЦІЯ ТУРИЗСТИЧНОГО ОБСЛУГОВУВАННЯ

1. Про туризм : Закон України від 15.09.1995 № 324/95-ВР.
Дата оновлення: 04.11.2018. URL:
<https://zakon.rada.gov.ua/laws/main/324/95-вр>.

2. Балашова Р. І. Організація діяльності туристичного підприємства : навч. посіб. Київ : Центр навчальної літератури, 2017. 184 с.

3. Галасюк С. С., Нездоймінов С. Г. Організація туристичних подорожей та екскурсійної діяльності : навч. посіб. Київ : Центр навчальної літератури, 2017. 178 с.

4. Мальська М. П., Бордун О. Ю. Організація та планування діяльності туристичних підприємств : навч. посіб. Київ : Центр навчальної літератури, 2017. 248 с.

5. Михайліченко Г.І. Організація туристичних подорожей: електронний підручник. Київ: ЦІТ КНТЕУ, 2016. 343 с.
6. Михайліченко Г.І. Туроперейтинг: підручник. Київ: КНТЕУ, 2018. 303 с.

До розділу 3 ОСНОВИ МЕНЕДЖМЕНТУ

1. Кузнецова Т. О., Янковська Л. А., Савіна Н. Б., Семчук Ж. В.. Менеджмент: теорія та практика : навч. посіб. Львів : Магнолія-2006, 2017. 293 с.
2. Ладонько Л. С., Михайловська О. В., Філіпова Н. В. Менеджмент: теорія та практика : навч. посіб. Київ : Кондор, 2015. 268 с.
3. Менеджмент організації. Теорія та практика : навч. посіб. / за заг. ред. Г. Є. Мошека. Київ : Ліра-К, 2019. 808 с.
4. Основи менеджменту : навч. посіб. / за наук. ред. М. Г. Бойко. Івано-Франківськ : Лілея-НВ, 2015. 336 с.
5. Основи менеджменту : підручник / С. І. Бай та ін. ; за заг. ред. А. А. Мазаракі. Харків : Фоліо, 2013. 1406 с.
6. Палеха Ю. І., Мошек Г. Є., Миколайчук І. П. Основи менеджменту. Теорія і практика : навч. посіб. Київ : Ліра-К, 2018. 528 с.
7. Федоренко В. Г. Менеджмент : підручник. 3-тє вид., переробл. і доповн. Київ : Алерта, 2015. 492 с.

До розділу 4 ОСНОВИ МАРКЕТИНГУ

1. Андрєєва Т., Гурьянов А., Терещенко Д., Барабанов І. Маркетинг : навч. посіб. Київ : Бурун Книга, 2013. 108 с.
2. Дорошенко Г. О. Маркетинг : навч. посіб. Харків : Тім Пабліш Груп, 2016. 411 с.
3. Жегус О. В. Парцирна Т. М. Маркетингові дослідження : навч. посіб. Харків : ФОП Іванченко І.С., 2016. 237 с.
4. Котлер Ф., Катарджая Г., Сетьяван Ї. Маркетинг 4.0. Від традиційного до цифрового. Київ : КМ-БУКС, 2019. 224 с.
5. Маркетинг : навч. посіб. / за наук. ред. С. В. Ковальчук. Львів : Новий світ-2000, 2015. 679 с.
6. Ортинська В. В., Мельникович О. М. Маркетингові дослідження : підручник. 2-ге вид., допов. Київ : КНТЕУ, 2015. 435 с.
7. Парсяк В. Н. Маркетинг: сучасна концепція та технології : підручник. Херсон : Олді-плюс, 2015. 326 с.

До розділу 5 ЕКОНОМІКА ПІДПРИЄМСТВА

1. Гетьман О. О., Шаповал В. М. Економіка підприємства : навч. посіб. 2-ге вид. Київ : Центр учбової літератури, 2018. 487 с.
2. Економіка підприємства : навч. посіб. / за заг. ред. Трегубова О. С. Вінниця : ТВОРИ, 2019. 228 с.
3. Колпаченко Н. М., Сайчук Ю. А., Аветісян В. К., Бантковський В. А., Маніло В. Л. Економіка підприємства : навч. посіб. Харків : Діса плюс, 2019. 277 с.
4. Рогач С. М. Економіка підприємства : навч. посіб. Київ : Компринт, 2018. 391 с.
5. Юрченко Н. Б. Економіка підприємства : навч. посіб. Івано-Франківськ : ІФНТУНГ, 2018. 375 с.
6. Яркіна Н. М. Економіка підприємства : навч. посіб. 2-ге вид. переробл. і допов. Київ : Ліра-К, 2019. 595 с.